

Röviden

Konferenciák – kongresszusok

AID

A Dokumentálók Nemzetközi Szövetsége (AID) nemzetközi levelezői kollokviumot tartott 1965-ben. Ennek főbb témái a következők voltak: a különböző dokumentumok jellemzése, a dokumentumok felismerése és azonosítása, a dokumentumok létrehozásának szervezése és szabványosítása (szerzői referátumok, stílus, külalak), szerzői jog, egy egyetemes tájékoztatási nyelv előnyei, a tájékoztatás új eszközei (rádió, televízió, film) stb. Az AID a beérkező anyagról elemző összefoglalót ad ki. A kollokvium Párizsban a résztvevők összejövetelével ért véget. Ezen a legjobb pályamunkát 500 dollárral díjazták. (Bibliogr. Doc. Termin. 5. vol. 1965. 3. no.)

FID

1965 október 10-16-án rendezik meg Washingtonban a FID 31. évi kongresszusát. Az összejövetel tárgysorozatán a következő öt témakör szerepel:

1. Dokumentálóképzés
2. A tájékoztatás szervezése a dokumentáció számára
3. Tudományos és műszaki tájékoztatási igények
4. A társadalom tájékoztatási szükségletei
5. Dokumentáció és dokumentációs rendszerek tervezése. Alapelvek.

A FID 1966. szeptember 19-24-e között Hágában tartja 32. évi konferenciáját, melynek feladata az, hogy a FID-program fontos területeit megvitassa a megadott témacsoportok szerint:

Egyetemes Tizedes Osztályozás

A tájékoztatás elméleti alapjainak kutatása

Gépi eljárások és módszerek elmélete

Működésben lévő gépi eljárások és módszerek

Műszaki tájékoztatás az ipar számára
Terminológia és lexikográfia

A megvitatásra kerülő szakterületek végleges kiválasztása az 1965. évi washingtoni konferencián történik. Ezután kerül sor az ülészakok és a napi-rend kialakítására.

Ugy tervezik, hogy az egyes területeket a bizottság mindenkori elnöke ismertesse. Az ülészakokon való aktív részvétel érdekében az egyes területek iránt érdeklődők tanulmányaikat megvitatásra benyújthatják. Ezeket a munkákat nem publikálják. Beérkezésük határideje az ülészakot megelőző 6. hónap. A bizottsági elnök jelentésének előkészítésénél felhasználhatja a beküldött tanulmányokat.

Az ülészakok célja az érdeklődés széleskörű felkeltése és új kezdeményezések nyilvánosságra kerülése. Határozatokat nem hoznak, de a javaslatokat nyilvántartják, hogy azokat esetleg a megfelelő bizottságok végrehajthassák.

Az ülészakok plenáris értekezletek lesznek és azokat különböző időben fogják megtartani.

Az Oktatási Bizottság a konferencia előtti vagy utáni héten szünpoziუმot tart. Ezen korlátozott számban kb. 50 szakember és megfigyelő vesz majd részt.

IAALD

1965. október 3-9-ig, Washingtonban tartja az International Association of Agricultural Librarians and Documentalists (Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentálók Nemzetközi Szövetsége) 3. világkongresszusát.

A kongresszuson a következő témák kerülnek előadásra, illetőleg megvitatásra:

1. Mezőgazdasági könyvtárosok alapvető szükségletei
2. Könyvtári források és nemzetközi együttműködés
3. Új technikai eljárások
4. Gépesítés és automatizálás
5. Mezőgazdasági könyvtárosok oktatása és képzése

A kongresszus részletesen megtárgyalja a mezőgazdasági könyvtárak nemzetközi hálózatának fejlesztését.

A kongresszus anyaga a Quarterly Bulletin-ben jelenik meg.

IFLA

Az IFLA ez év augusztus 16-21-én Helsinkiben tartotta 31. ülészakát, melyen a magyar könyvtárosokat dr. Székely Sándor, az Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központ igazgatója képviselte. A Könyvtári Figyelő következő számában részletes beszámolót közlünk a konferenciáról.

Az első orvostudományi tájékoztatósi kongresszust 1965 szeptemberében rendezik Amsterdamban. (B. Bibl. Fr. 10. ann. 1965. 6. no. 243.p.)

Az első nemzetközi mikrográfiai kongresszust 1965. nov. 17-19-én rendezik Tokióban. A kongresszussal egyidőben világkiállításon mutatják be a mikrográfia termékeit és a legújabb technikai eljárásokat. (Biblos. 14. Jg. 1965. 2. no.109.p.)

1965 októberében nemzetközi értekezlet lesz Rómában az automatikus adatkezelés gazdasági kérdéseiről. (Bibliogr. Doc. Termin. 1965. 1.no. 22.p.)

Lőcsén június 9-10-én tartották a csehszlovák közművelődési könyvtárosok országos értekezletüket. Ez az összejövetel szolgált alkalmul a bvlk (budujeme vzornou lidovou knihovnu) mozgalom megindulása 15. évfordulójának megünneplésére. Az értekezleten a prágai és pozsonyi művelődési minisztériumok képviselői a megyei és a művelődésügyi minisztériumhoz tartozó tudományos könyvtárak, valamint a kiemelkedő munkát végző és ezért kitüntetett könyvtárak vezetői vettek részt. Külföldi vendégeket is hívtak, az NDK-ból és Magyarországról egy-egy küldött vett részt a konferencián. A beszámolót Mihalička pozsonyi miniszterhelyettes tartotta. Beszéde után sor került a kiemelkedő munkát végző könyvtárak kitüntetésére.

A konferencia második napján vitatták meg a közművelődési könyvtárak munkáját. A vitában felszólalt a német és a magyar küldött. A konferencia Lipovsky elvtárs, a csehszlovák művelődési minisztérium könyvtárosztálya vezetőjének zárszavával ért véget.

A "Biblioglobus" hirei

Amint egy Unesco-körkérdésre adott válaszokból kiderül, a földkerekség 139 országa közül csak 72 országban van olyan állami könyvtár, amely a nemzeti irodalmat gyűjti. Első helyen a Szovjetunió áll: 16 nemzeti könyvtára összesen 62 milliós állománnyal rendelkezik. (Biblos. 14. Jg. 1965. 2. no. 108. p.)

Megalakult a francia szakkönyvtárak és dokumentációs központok dolgozóinak egyesülete: ADBS (Association française des documentalistes et bibliothécaires spécialisés). (Bibliogr. Doc. Termin. 1965.2.no. 45. p.)

1963-1964-ben 15 hónapon keresztül dolgozott az UNESCO mikrofilmező csoportja az Egyesült Arab Köztársaságban. Ez alatt az idő alatt 2028 kéziratról több mint 900 000 felvételt készítettek, értékes nyomtatványokat mikrofilmeztek és bibliográfiai feltáró munkát végeztek. (Biblos. 14. Jg. 1965. 2. no. 108. p.)

A londoni "Scientific Informations Consultants Ltd" elhatározta a Szovjetunióban megjelenő "Novije Knigi" és a "Godovij Plan Publikacij" bibliográfiai kiadványok megfelelő részének rendszeres fordítását. (Bibliogr. Doc. Termin. 1964. 6.no. 187. p.)

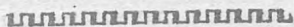
Az IFLA bizottságot alakított a könyvtári gépesítési lehetőségek tanulmányozására. Valószínűleg együtt fognak működni a FID-del. Elnöke dr. W. Rittberger, Euratom, Ispra (Olaszország). (Bibliogr. Doc. Termin. 1964. 6. no. 195. p.)

A walesi könyvtárosképző kollégium könyvtárát, mint a legfiatalabb könyvtártudományi szakgyűjteményt az Osztályozási Kutató Csoport által kidolgozott könyvtártudományi szakrend szerint osztályozzák. Az osztályozási rendszernek ez az első gyakorlati alkalmazása és máris széleskörű érdeklődést váltott ki. Szóba került a Library Association könyvtárába történő esetleges bevezetése is. A munkát David Batty, a kollégium tanára vezeti. (Liaison. 1965. aug. 60.p.)

Az indiai kormány Shiyali Ramarita Ranganathan-nak a "Könyvtár-tudomány Nemzeti Tanítómestere" címet adományozta munkásságának elismeréséül. (Ann. Libr. Sci. Doc. 12. vol. 1965. 1. no. [1.] p.)

Az angol Library Association 1966. március 14-21-én első ízben rendezte meg az Egyesült Királyságban az Országos Könyvtárhetet. A jövőben minden évben sor kerül könyvtárhet rendezésére. (B. Unesco Bibl. 19. vol. 1965. 3. no. 180. p.)

Dániában ez év áprilisában új könyvtári törvény lépett életbe. A törvény többek között a könyvtárak lehetőség szerinti centralizálására, nagyobb központi könyvtárak kialakítására törekszik. Az iskolai könyvtárak a helyi könyvtáraktól különválnak és az iskola saját irányítása alá kerülnek, bár szoros együttműködésük a helyi könyvtárakkal természetesen megmarad. - A törvény a hanglemezeket, magnetofonszalagokat és diaprozitivokat is a könyvtárak munkaeszközei közé sorolja és a könyvtárak profiljába tartozónak ismeri el. (Der Bibliothekar. 19. Jg. 1965. 6. no. 616-617. p.)

A bibliográfiai kiadványairól és szolgáltatásairól jól ismert Robert Maxwell cég ez év júliusában a legújabb könyvtártudományi, dokumentációs és tájékoztatási irodalmat bemutató kiállítást rendezett Oxfordban. Ezen a kiállításon mutatták be a cég új épületében alkalmazásra kerülő új könyvtári és raktározási eljárásokat és berendezéseket is. (Aslib Proc. 17. vol. 1965. 7. no. 206. p.)

A cég legfontosabb szolgáltatásait a Könyvtári Figyelő ezévi 2/3. száma ismertette.

1962 óta mintegy 1200 könyvtárost képeztek ki az NDK egész területéről a sondershauseni "Erich Weinert" könyvtárosképző iskolában. A kastélyépület keleti szárnyában a továbbképzés központját helyezték el. Az eddigi képzési formák mellett tervezik új speciális tanfolyamok megindítását, valamint kibernetikus eszközök alkalmazásával új oktatási módszerek kipróbálását. (Börsenblatt, Leipzig. 132. Jg. 1965. 28. no. 582. p.)

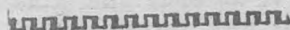

Az angliai Természettudományi és Műszaki Tájékoztatási Hivatal (OSTI) országos felmérést kezdeményezett, hogy megállapítsa a természettudományi és műszaki tájékoztatásban dolgozók számát és képzettségi szintjét.

A felmérést kétfajta kérdőívvel végzik. Egyiket az intézmény vezetősége, másikat maguk a tájékoztatásban dolgozók töltik ki. Hogy a vizsgálat "titkoságát" és lehetséges objektivitását biztosítsák, a kérdőíveken "név" és "intézmény" rovat nem szerepel. (Aslib. Proc. 17. vol. 1965. 7. no. 206. p.)

Öt éves kutatás eredményeként született meg az Egyesült Államokban a csökkent látók olvasmányait biztosító kiadási terv. A programban szereplő könyvek betűi 18 nyomdai pont nagyságúak lesznek; ezt a méretet a nyomdai uton előállított könyv lapról-lapra történő fotó-nagyításával érik el. Becslések szerint 4 millió fölött van azoknak a száma, akik csak ilyen könyvet tudnak olvasni. Az új sorozatot elsősorban különféle intézmények és könyvtárak szerezhetik be. (Library Journal. 90. vol. 1965. 12. no. 2794-2795. p.)

A Harvard Egyetem kantoni szárnyasú meghívott előadója, Ieoh Ming Pei építész kapott megbízást az egyetem John F. Kennedy emlékkönyvtára megtervezésére. A kínai építész nevéhez több fontos középület tervezése fűződik. (Wilson Libr.B. 39. vol. 1964-1965. 6. no. 465-467. p.)

Az Association of Assistant Librarians (az angol Könyvtáros Szövetség egyik tagozata) amerikai körutazásának sikerén felbuzdulva, most annak lehetőségeit vizsgálja: miképpen tudna 1965 őszén tizenhatnapos utazást lebonyolítani a Szovjetunióban.

Az ut tervezett állomásai ezek lennének: utban a Szovjetunió felé Budapest, azután Kíev, Leningrád és Moszkva. (Liaison. 1964. October. 62.p.)

A National Science Foundation 27 100 dolláros támogatást adott az amerikai Műszaki Könyvtárak Szövetségének, hogy abból finanszírozza a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti delegáció-cserék kapcsán a Szovjetunióba látogató amerikai műszaki könyvtárosok utazását. (Naucsn. Tehn. Inform. 1965. 5. no. 49. p.)

Tájékoztatásvisszakeresés, gépesítés

Az Unesco és a FID megállapodott hogy közös szerkesztésben összeállítja a tájékoztatás új gépesítési módszereinek 300 műszavát. Az összegyűjtött anyagot egyelőre sokszorosításban adták közre és küldték meg hozzászólásra a nemzeti tagoknak és a nemzetközi szervezeteknek. Ezek észrevételeinek beérkezése után készítik el végleges formájában a kiadványt. (Bibliogr. Doc. Termin. 5. vol. 1965. 3. no.)

A sheffieldi egyetem könyvtárosképző tanszéke megbízást és 12 714 font támogatást kapott az angol Tudományos Kutatási Tanácstól a következő 3 éves kutatás elvégzésére: Tárgyszómutatók és az automatikus tájékoztatás-visszakeresés. A megbízást személy szerint a tanszék tagja, Michael F. Lynch kapta, aki négy esztendő telt az Egyesült Államokban és a Chemical Abstracts szerkesztőségében dolgozott. Lynch kutatásai során elsősorban a publikált tájékoztatási anyaghoz való egyszerűbb és gyorsabb hozzáférés módjait kívánja kidolgozni. Kiindulópontul a periodikus irodalom anyagát feltáró - és a tudományos kutatók körében elsőrendű segédeszközként számotartott - tárgyszómutató szolgál. A nyomtatott mutató az anyagnak csak korlátozott szempontok szerint történő feltárását teszi lehetővé, ezért van szükség a digitális számítógépek alkalmazásának kidolgozására. (Liaison. 1965. aug. 59. p.)

A Herner and Co, (Egyesült Államok) cég külön osztályt szervezett, melynek az a feladata, hogy a különböző információvisszakereső rendszerek hatékonyságát vizsgálja. A rendszer hatékonyságát százalékosan fejezik ki, s azt vizsgálják, hogy hogyan aránylik a rendszer által valamely kérdésre válaszként megadott helyes dokumentumok száma a rendszerben tárolt s a kérdésre helyes választ adó dokumentumok teljes számához. A vizsgálati programot úgy kívánják felépíteni, hogy az egyben a rendszer működésének hibáira és a hibák okára is rámutasson. (Naucsn, Tehn, Inform. 1965. 5. no. 49. p.)

1966-tól elektronikus adatfeldolgozó berendezés vezzi majd a Frankfurt am Main-i Deutsche Bibliothekban a német nyelvű irodalom bibliográfiájának összeállítását. Az irodalom mennyiségének rohamos növekedése és a személyzet hiánya teszi szükségessé ennek a technikai segédeszköznek az igénybevételét. A hetenként, valamint féléves és ötéves kumulációban megjelenő bibliográfia évenként kb. 13 000 nyomtatott oldalnyi terjedelmű. Hogy biztosítsák az adatfeldolgozó gép zökkenőmentes bekapcsolását a bibliográfia készítésének munkafolyamatába, a legszorosabb együttműködést tervezik a Deutsche Bibliothek és az ugyancsak Frankfurtban felállítandó Dokumentationszentrum für Forschung, Lehre und Organisation között. (Biblos. 14. Jg. 1965. 2. no. 105. p.)

Az amerikai országos orvostudományi könyvtár MEDLARS kereső központokat létesít. A MEDLARS - mint ismeretes - a National Library of Medicine (NLM) számítógépen alapuló adattároló és visszakereső rendszere.

A MEDLARS kereső központoknak az a feladatuk, hogy az NLM mágneses szalagjainak másolatai segítségével az irodalomkutatásra vonatkozó regionális igényeket kielégítsék. Az első központot a Kaliforniai Egyetemen létesítették, a második most van az alapulás stádiumában a Coloradói Egyetemen. Az előkészítésre fordítható idő hat hónap, a rendelkezésre álló összeg 25 000 dollár. A megállapodás értelmében az Országos Orvostudományi Könyvtár képezi ki az egyetem könyvtárosait a speciális munkára, ennek fejében az jelentéseket készíti a rendszer használatáról és a használat során felmerült igényekről. (Library Journal, 90. vol. 1965. 12. no. 2788.p.)

Anglia is bekapcsolódik kísérleti célból a MEDLARS hálózatba. A három éves államilag támogatott vállalkozás országban belüli együttműködésen alapszik: a University of Newcastle-upon-Tyne állítja fel és kezeli a tájékoztatás-visszakereső szolgálatot, a National Lending Library of Science and Technology pedig gondoskodik a rendszer dokumentum-fedezeteről és az indexeléssel kapcsolatos teendők ellátásáról.

Nem csupán arról van szó, hogy átveszik és alkalmazzák az amerikai Országos Orvosi Könyvtár által kidolgozott módszereket, hanem a MEDLARS mágneses szalagjairól is másolatot készítenek. A vállalkozásban résztvevő két intézmény néhány tagja most a National Library of Medicine-ben részesül előkészítésben. Azt tervezik, hogy az előkészítő szakasz kb. egy évet vesz igénybe és az angliai MEDLARS 1966 eleje táján kezd meg kísérleti működését, (Libr. J. 90. vol. 1965. 13. no. 2990-2991. p.)

Magyarország a külföldi szaksajtóban

Az Unesco Bibliographie, Documentation, Terminologie folyóirata 1965. májusi számában a folyóiratban szokatlanul bő egyoldalas ismertetésben mutatja be a Szabó Ervin Könyvtár bibliográfiáját, amelyet Budapest történetéről állított össze. (A bibliográfiát a Könyvtári Figyelő 1964. évi 6. száma röviden ismerteti.)

Az indiai Annals of Library Science and Documentation 1965. évi első száma Lázár Péternek az OMKDK igazgatójának a magyarországi dokumentálóképzésről írt cikkét közli. (Ann. Libr. Sci. Doc. 12. vol. 1965. 1. no. 16-31.p.)

A berlini Bibliothekar c. folyóirat 1965. évi 3. száma (241.p.) két közleményt szentelt Magyarországnak felszabadulása 20. évfordulója alkalmából. "Köszöntjük magyar barátainkat!", ez alatt a cím alatt üdvözli Gotthard Rückl, a Zentralinstitut für Bibliothekswesen igazgatója a magyar népet és a magyar könyvtárosokat az évforduló alkalmából. A hasábnyi kis közlemény második része - külön üdvözlét küldve a magyar könyvtárosoknak, kiemeli a magyar és német könyvtárosok szoros összetartozását, az utóbbi években különösen is intenzívvé vált baráti érintkezést, s azokat az ösztönző hatásokat, amelyeket az NDK könyvtárosai kaptak a magyar kollégáktól. "Auch dafür Hálás köszönetünk", fejezi be üdvözlét Rückl, sok sikert kívánva a további gyümölcsöző együttműködéshez.

A másik közlemény egy kis - pár soros bevezetővel ellátott - bibliográfiai összeállítás "Amit Magyarországról tudni kell" és "Mai magyar irodalom" címen. Az első csoportban 11, a másodikban 9 német nyelven - részben az NDK-ban, részben a budapesti Corvina kiadásában - megjelent művet sorol fel az összeállítás.

